

La pau global només és possible amb justícia global **25 mesures per al foment de la seguretat humana**

Document de posicionament per a les eleccions del 27 de setembre 2015

Enguany Lafede.cat se suma a la crida feta l'any 1981 per l'Assemblea General de les Nacions Unides que va assenyalar el **21 de setembre com el Dia Internacional de la Pau** amb la finalitat d'enfortir els ideals de la pau a totes les nacions i pobles del món. Des de Lafede.cat volem aprofitar aquesta data assenyalada per **fer incidència sobre les formacions polítiques que es presenten a les eleccions catalanes del proper 27 de setembre de la necessitat de treballar en favor de la Justícia Global**. Aquesta persegueix la transformació de les relacions de poder que generen desigualtats arreu, mitjançant el desplegament de polítiques predistributives i redistributives. Les primeres actuen sobre les causes estructurals que generen desigualtats, atorgant als governs un paper més actiu i preventiu, mentre que les segones actuen sobre els efectes de les desigualtats, a través de la fiscalitat i les transferències monetàries. Ambdues són necessàries i complementàries per a l'assoliment de la Justícia Global.

En el treball per a la Justícia Global, la pau, que pot ser entesa com un procés que du a assolir quotes més àmplies de justícia social, hi està intrínsecament lligada. Tal i com manifestava Nacions Unides en la declaració del 1998 sobre la cultura de pau i en el programa d'acció del 1999, treballar per a una cultura de pau suposa incidir en vuit àmbits d'actuació com ara l'educació i la comunicació, el respecte a tots els drets humans, garantir la igualtat entre homes i dones, o promoure la seguretat i la pau a nivell internacional. Anys més tard, des de Nacions Unides la comunitat internacional incorpora la concepció de seguretat humana per a subratllar la necessitat de comptar amb estructures que combinin els programes de pau i seguretat, desenvolupament i drets humans de manera més eficaç i orientada a l'acció. Veiem, doncs, que a nivell internacional el treball per la pau és entès de manera multidimensional i, per tant, més enllà del treball per l'absència de guerra. En aquest sentit, **Lafede.cat defensa una comprensió de la pau en un sentit positiu: el camí per a la pau suposa treballar per generar les condicions que duen a disminuir la violència**, però no només la violència directa (física o psicològica), sinó les violències estructurals i culturals que fonamenten el dany evitable sobre els éssers vius i el nostre entorn.

El **moviment per la pau a Catalunya** és de llarga tradició, i té diferents referents i episodis interrelacionats que han contribuït a configurar-lo, el moviment cristià de base durant el tardofranquisme, els moviments pro-amnistia dels presos polítics, la mobilització antimilitarista que es configura als anys 70 per a acabar amb el Servei Militar Obligatori (el Moviment d'Objecció de Consciència -MOC-, Mili KK i assemblees d'insubmissos) i el sorgiment d'assemblees antimilitaristes per tota Catalunya, les mobilitzacions en contra de la OTAN als anys 80, les mobilitzacions a favor d'atorgar un 0,7% dels anys 90 i per l'abolició del deute extern (XCADE) d'inicis de segle, així com les campanyes en contra del comerç d'armes de l'Estat espanyol, entre d'altres. Tot plegat va cristalitzar en les massives mobilitzacions altermundialistes en contra de la cimera del Banc Mundial a Barcelona el 2001 i el No a la Guerra d'Iraq l'any 2003 que va convertir el moviment per la pau a Catalunya en referent internacional.

Totes aquestes expressions de la societat civil van contribuir decisivament a que des de l'àmbit polític es facilités que Catalunya disposés de marcs normatius i institucions per a la promoció de la pau i els drets humans com un dels trets distintius de la ciutadania catalana. Així, l'any 2003, una àmplia majoria parlamentària elabora, amb el suport dels moviments i organitzacions que treballen per la pau a Catalunya, la majoria dels quals formant part de la Federació d'ONGs per la Pau de Catalunya, **la Llei de Foment de la Pau** que va afavorir la creació d'institucions com el **Consell de Foment de la Pau (2005)**, **l'Oficina per la Promoció de la Pau i els Drets Humans**, i **l'Institut Català Internacional per la Pau (2007)**. Paral·lelament es va iniciar un important suport institucional a iniciatives de construcció de pau d'entitats de la societat civil catalana. També en aquest període el Govern de Catalunya es dota d'instruments per a fomentar la cooperació al desenvolupament i la solidaritat internacional: **La Llei de cooperació al desenvolupament**, aprovada per unanimitat pel Parlament de Catalunya el desembre de 2001, estableix i regula l'activitat de la Generalitat de Catalunya en matèria de cooperació al desenvolupament i de solidaritat internacional, enteses com a béns públics globals en la realització de les quals s'ha compromès la societat catalana. A finals del 2002 es crea **l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD)**, que inclourà entre les seves tasques el foment de les polítiques de pau de Catalunya. En darrer terme, cal subratllar, també, els principis rectoris de l'Estatut d'Autonomia del 2006 on els poders públics es comprometen a orientar les polítiques cap a la protecció de les persones i la cohesió social, per l'equitat de gènere, per a l'exercici del dret a l'educació i a l'habitatge, al foment de la participació, la pau arreu del món o la memòria històrica. Més recentment, les mobilitzacions de caire sobiranista i a favor de la independència de Catalunya han fet aflorar diferents iniciatives governamentals i no governamentals que han confluït en l'elaboració de la **Llei d'acció exterior i de relacions amb la Unió Europea** de desembre de 2014, que promou la defensa de la pau, els drets humans i el desenvolupament humà sostenible, així com la necessitat de reconèixer la tasca que duen a terme les organitzacions socials de desenvolupament humà sostenible, cooperació i ajut al desenvolupament, foment de la pau i defensa dels drets humans, o el Llibre Blanc de la Transició Nacional de Catalunya, en el seu informe número 17, "La seguretat interna i internacional de Catalunya", donada la seva transcendència per a la vertebració de la societat. En paral·lel, més enllà de les iniciatives de les entitats que treballen per la pau i formen part de Lafede.cat, s'han configurat altres espais de diàleg i debat per la pau i la solidaritat internacional com **l'Acord Nacional d'Acció Exterior o el grup de treball Estat de Pau i la Plataforma Aturem la Guerra**.

Dins d'aquest context, amb aquest document Lafede.cat fa una crida als partits polítics a comprometre's en mesures concretes per fomentar i promoure una cultura de pau a Catalunya. Creiem que el moment que està vivint el nostre país necessita fer una reflexió profunda sobre de quina manera volem promoure la pau, quina seguretat defensem i quin model de seguretat volem construir tant a casa nostra com per a la resta del món. En aquest marc, creiem que és necessari que **el futur govern català doti de recursos suficients l'estructura institucional de la Generalitat per tal de garantir la continuïtat del treball en defensa i promoció de la cultura de la pau a Catalunya i al món, facilitar la resolució pacífica i la transformació dels conflictes i fer que Catalunya tingui un paper actiu com a agent de pau**.

Per tot això, des de Lafe.cat instem a les diferents formacions polítiques a:

I. Abolir la guerra, els exèrcits i defensar una política de seguretat basada en la seguretat humana i la pau

L'estratègia més eficient per assolir la seguretat a nivell internacional és l'adopció d'una política d'acció exterior que tingui per objectiu el lliure desenvolupament dels pobles a partir del foment dels drets humans i la cooperació al desenvolupament; això és invertint en educació, sanitat, accés a l'habitatge i el treball digne, protegint la igualtat de gènere i el medi ambient, entre d'altres àmbits. La seguretat només s'assolirà si es garanteixen polítiques locals i globals sota una perspectiva més àmplia i integral de la seguretat humana, per fer front de manera efectiva a les amenaces i riscos reals que pugui percebre la població catalana. Per aquest motiu, Lafede.cat emplaça als partits polítics a:

1. Incloure en la seva agenda política un nou pla d'acció exterior que contempli la seguretat humana com a paradigma on desenvolupar polítiques de seguretat a casa nostra i arreu el món.

2. Abolir la guerra com a forma de resoldre els conflictes entre els estats i, per tant, rebutjar qualsevol estructura militar, ja sigui d'àmbit estatal com internacional, com a garant de seguretat i defensa dels pobles. En conseqüència es demana la no participació en estructures militars com l'OTAN ni la complicitat en cap guerra, invasió o ocupació militar.

3. Evitar la presència militar al territori català; això és no permetre exercicis d'entrenaments militars a municipis catalans, no cedir instal·lacions municipals per a fires d'armament, ni invitar l'exèrcit a participar en activitats organitzades des de l'administració, com ara fires d'ensenyament, festivals de la infància o a actes protocol·laris, així com el progressiu tancament de totes les dependències i bases militars que actualment hi ha a Catalunya.

II. Desmilitaritzar les ments

La societat catalana es veu en gran part influïda pel que podem anomenar una educació militaritzada; és a dir, la que incorpora els valors genuïnament militars per fer front els conflictes no sols internacionals sinó també quotidians. Una militarització que naturalitza l'ús de les armes i de la violència per la consecució d'objectius i que situa en un segon pla la importància de la relació amb les persones, la societat i la natura. Una militarització que forma part del nostre ADN gràcies al fet que es produeix a través dels mitjans de comunicació, del cinema i les sèries, del llenguatge, dels vídeo jocs, de les joguines bèl·liques, dels llibres de text i de la militarització de la Història. Quan això no és suficient s'empra la cultura de la defensa i de la construcció de l'enemic, de la por, de la necessitat d'estar alerta, de la creació d'amenaques per tot arreu, reals o fictícies, davant de les quals cal sempre una resposta militar. La militarització de les ments es produeix amb l'educació militaritzada basada en el patriarcat que incorpora els valors castrenses, promovent l'obediència i disciplina per sobre del pensament crític i la llibertat d'opinió i expressió. Aquest tipus d'educació pot acabar derivant en violència masclista i domèstica, la qual s'expressa mitjançant l'assetjament físic i/o psicològic, i fins i tot amb la mort de desenes de dones per part de les seves parelles a casa nostra.

Per aquests motius, des de Lafede.cat demanem polítiques de desmilitarització de l'educació i de les ments, el que suposa:

4. Eliminar la presència i influència militar en l'educació.

5. Crear i impulsar serveis de mediació comunitària, escolar i familiar a tot el territori català i donar-los a conèixer per tal de facilitar la transformació pacífica de conflictes i la promoció de la noviolència com a eina de resolució de conflictes i de transformació social, també en l'àmbit domèstic.

6. Elaborar un programa permanent i de caràcter anual d'activitats d'educació per la pau i de sensibilització per promoure els valors de la cultura de la pau, la noviolència, el respecte pels drets humans, la diversitat i la igualtat de gènere a Catalunya.

III. Treballar en favor dels negocis lliures d'armes

Lafede.cat rebutja qualsevol estructura civil i militar al servei dels negociants de les armes. Per això, volem un territori català lliure d'empreses que es lucrin amb la fabricació i venda d'armes i altre material militar imprescindible per fer la guerra d'ara i del futur, com és el cas d'avions de guerra, sistemes de tir, simuladors militars de vol, drons militars i qualsevol altre arma de gran component tecnològic, que com totes, només serveixen per matar. També rebutgem aquelles empreses que fabriquen material de

doble ús (civil i militar) que pot acabar essent també un arma. Per altra banda, sol·licitem que es treballi per l'eliminació del finançament de la guerra des de Catalunya. Sabem que les entitats financeres tenen un paper primordial en el manteniment del complex militar-industrial, en la promoció de guerres i en la seva perpetuació finançant empreses d'armes o promovent paradisos fiscals.

En coherència amb tot això, es demana:

7. Deixar de donar cap tipus d'ajuda i suport a empreses relacionades amb la producció militar des de la Generalitat de Catalunya.

8. No promoure l'establiment a Catalunya de noves empreses que sota l'etiqueta tecnològica es dediquin a la producció d'armes.

9. Treballar perquè les entitats financeres catalanes es dediquin exclusivament a generar una economia basada en la pau, la convivència i el respecte dels drets humans.

IV. Aturar les retallades de drets i llibertats i aprofundir la participació democràtica

Objectar i desobeir lleis i/o ordres que es consideren que vulnereu certs drets és una estratègia que s'entén com a necessària per revertir situacions d'injustícia. L'acció noviolenta també és una eina vàlida per assolir aquests objectius. En paral·lel, els drets fonamentals no es poden garantir retallant les possibilitats del seu exercici ni sancionant les seves manifestacions públiques, ni en les situacions que es considera que l'ús excessiu d'un dret fonamental podria justificar la seva restricció quan pugui desincentivar l'exercici legítim d'aquest dret fonamental en el futur. L'objectiu de l'onada de retallada de drets camuflada sota la pàtina d'un increment de la protecció i de la seguretat de la ciutadania comporta un increment del control de la dissidència política, la repressió de la protesta social i la criminalització de determinats sectors socials ja marginats per l'actual sistema socioeconòmic. L'anomenada «lleï mordassa» vulnera els drets més fonamentals de la població, al limitar el seu dret de reunió i manifestació, dóna major valor probatori a les denúncies formulades pels agents de les forces de seguretat de l'Estat, així com possibilita la repatriació en «calent» de les persones que migren dels seus països amb l'esperança de trobar un futur millor a casa nostra. Lafede.cat entén que la lliure reunió i manifestació pacífica és un dret bàsic i inherent a qualsevol societat plenament democràtica i lliure. Aquest dret està recollit a l'article 20 de la Declaració Universal dels Drets Humans. De la mateixa manera, Lafede.cat entén que la lliure circulació de les persones és un dret fonamental per a qualsevol ésser humà, tal i com recull l'article 13 de dita Declaració. Per aquests motius Lafede.cat demana la derogació immediata de la Llei Mordassa, en el mateix sentit que també ho demanen els experts de l'ONU pels DH.¹ A més a més, en el marc del dilema llibertat-seguretat, s'està promovent un creixent clima de control social, cibercontrol i altres retallades de drets per part de les institucions públiques i els cossos de seguretat, en nom de la seguretat ciutadana, que es pot convertir en el major pas enrere en la promoció i la defensa dels drets humans de les darreres dècades.

En coherència amb això, Lafede.cat sol·licita:

10. Donar suport a l'objecció de consciència, la desobediència civil i l'acció noviolenta, en contra de la retallada de drets i del clima de control social. Al mateix temps, **donar suport a les organitzacions i moviments socials que fan accions noviolentes** i denunciar la seva criminalització per part dels poders econòmics, polítics i/o mediàtics.

¹ Experts del grup de [Procediments Especials](http://www.ohchr.org/SP/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=15597&LangID=S), òrgan de l'ONU pels Drets Humans, han demanat la seva suspensió ja que "amenacen amb violar drets i llibertats fonamentals dels individus". Més a: <http://www.ohchr.org/SP/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=15597&LangID=S>

11. Exigir la **retirada i objecció a la Llei Orgànica 1/2015, del 30 de març**, que suposa una nova reforma del Codi Penal, afectant a més de 300 articles i que introdueix la pena de presó permanent i revisable, fet que a la pràctica significa incorporar la cadena perpètua al Codi Penal espanyol.

12. Exigir la **retirada i objecció a la Llei Orgànica 2/2015, de 30 de març**, que reforma en la seva totalitat els articles 571 a 580 del Codi Penal, relatiu als delictes de terrorisme.

13. Exigir la **retirada i objecció a de la Llei Orgànica 4/2015, de 30 de març**, de protecció de la seguretat ciutadana.

14. Exigir la **revisió dels actuals protocols d'actuació dels cossos de policia per incrementar el respecte dels DH i el compliment del Codi Europeu d'Ètica de la Policia de 2001** i altres instruments internacionals per a incrementar els estàndards actuals de protecció i respecte pels drets humans de la ciutadania per part dels cossos policials (mecanismes per combatre la impunitat a les dependències policials, com l'ús de càmeres, l'establiment de protocols i la formació dels agents per a assegurar la proporcionalitat en l'ús de la força per part dels cossos policials. També que es descarti l'ús d'armes de foc, així com d'altre material policial, com els fusells de bales de goma o les pistoles elèctriques).

15. **Garantir la independència dels membres del Comitè d'Ètica de la Policia de Catalunya i dotar a aquest Comitè de capacitat investigadora i sancionadora.**

V. Fomentar l'acollida i el refugi de les persones migrants

L'actual crisi humanitària que estem vivint a les portes de casa nostra posa de manifest que cal construir una nova Europa en què els drets i la vida de les persones, vinguin d'on vinguin, prevalguin per damunt la defensa de qualsevol frontera. Volem viure dins una Europa solidària, capaç d'acollir a tota persona que fuig de situacions de guerra i de fam on la seguretat humana no ha estat garantida. Per això és necessari que l'administració catalana promogui l'acollida i asil dins la societat catalana de la ciutadania que prové d'altres països i cultures.

Particularment, Lafede.cat demana:

16. **Promoure polítiques d'asil a les persones refugiades, així com lluitar contra les violències que forcen les persones a migrar.** Entre d'altres mesures, mentre no es disposi de competències en el control de fronteres i fluxos migratoris, cal fer incidència al govern central per abordar les polítiques migratòries i frontereres que posin al capdavant el dret de les persones a la mobilitat, a una vida digna i a fugir de les violències, cal **desplegar la Llei 10/2010, del 7 de maig, d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya** i dotar de recursos el **Pla de Protecció Internacional aprovat el 2014**.

17. **Garantir i fomentar l'empadronament de totes les persones immigrades** com a condició fonamental per facilitar l'exercici dels seus drets, en especial, l'accés a la targeta sanitària de salut i l'atenció sense restricció ni discriminació, l'accés a un habitatge digne i el dret a vot a totes les persones residents a Catalunya en qualsevol procés electoral que se celebri en territori català. **En cap cas, la situació irregular de les persones d'origen estranger ha de comportar una vulneració dels drets dels seus fills menors d'edat**, ja que, abans que estrangers són infants i tenen una protecció especial.

18. Impulsar polítiques de cooperació internacional i d'ajut humanitari que garantixin la seguretat humana; això es, la promoció dels drets humans, la construcció de pau i el desenvolupament dels països empobrits.

19. Continuar cercant mesures per **impulsar el tancament del Centre d'Internament d'Estrangers** de Barcelona, també dels altres arreu de l'Estat, i adoptar vies alternatives, tal i com recolza la resolució del Parlament de Catalunya del 2 de juliol del 2015.

20. Treballar per l'eliminació de la discriminació per motius ètnics o racials a la nostra societat. Alhora, exigim el compromís dels partits polítics a no utilitzar en campanyes electoral discursos que fomentin, la discriminació de les persones per motius d'origen, ètnia o identitat cultural o sexual, l'odi o la xenofòbia.

VI. Assolir una fiscalitat justa per garantir la seguretat humana i la pau

Cal que l'administració catalana disposi dels recursos econòmics i humans necessaris per garantir una política de seguretat basada en la seguretat humana i la pau. Perquè això sigui possible defensem la necessitat que la Generalitat augmenti la seva capacitat recaptatòria atès que encara hi ha marge de maniobra.² En aquest sentit demanem el desenvolupament d'una fiscalitat justa, al servei d'unes polítiques redistributives, així com la lluita contra el frau fiscal.

En concret sol·licitem:

21. Desenvolupar una hisenda justa que garanteixi els principis de proporcionalitat i responsabilitat en la redistribució de la riquesa per tal d'assegurar la justícia global.

22. Reformar l'impost sobre successions i donacions de manera que la possibilitat de recaptació a través d'aquest import sigui el mateix abans de la seva reforma l'any 2008 quan es varen recaptar prop de 900 milions d'euros (el 2015 està previst recaptar 424 milions).

23. Protegir l'esforç fiscal dels que menys tenen. Cal evitar una major pressió sobre els impostos indirectes i establir criteris socials i de progressivitat en l'IVA, de manera que hi hagi un nou tipus superior per als articles de luxe (amb la reimplantació del 33%), així com incorporar les activitats culturals i el coneixement dins dels tipus reduïts d'IVA i ampliar el ventall d'articles bàsics taxats amb el tipus superreduït d'IVA al 4%.

24. Posar l'administració al servei del ciutadà en matèria tributària per tal de facilitar la declaració i pagament dels impostos amb la creació d'oficines de suport al ciutadà i als professionals, amb personal ben format, on poder assessorar-se correctament i pagar tots els impostos que es requereixin.

25. Incrementar els recursos humans i materials per a la lluita contra el frau. És imprescindible establir mecanismes de control per **garantir que les empreses no utilitzin paradisos fiscals per reduir la seva contribució fiscal**, establint penalitzacions si és el cas. En aquest sentit, cal **establir una fórmula de control del Parlament** perquè vigili els resultats de les actuacions de control de frau realitzades per l'Administració Tributària de Catalunya.

² Segons Eurostat, la pressió fiscal a l'Estat espanyol l'any 2014 va ser set punts inferior a la mitjana dels països de la UE: 37,8% de PIB mentre que a la UE va ser del 45,2% del PIB. Més a: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6796757/2-21042015-AP-EN.pdf/2a3922ae-2976-4aef-b6ce-af19bde6a236>